

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Szczególnie istotnym instrumentem będącym odpowiedzią na problemy dotyczące Gminy wiejskie w tym Gminę Załuski jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Do tej pory Gmina intensywnie korzystała z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 realizując wiele projektów. Przedmiot operacji realizowanych przez Gminę Załuski był bardzo szeroki i obejmował zadania inwestycyjne oraz nie inwestycyjne. Doświadczenie zdobyte podczas poprzedniej perspektywy budżetowej UE z pewnością pozwoli na sprawne i efektywne wykorzystanie Wspólnej Polityki Rolnej w celu rozwiązywania miejscowych problemów.

PROW finansowany jest z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich co uregulowane zostało Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005. Jest też spójny ze Strategią „EUROPA 2020”³ która ustala trzy zasadnicze dla rozwoju państw Członkowskich priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Przedmiotowa koncepcja rozwoju przekłada się na:

- ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie oraz na obszarach wiejskich;
- poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych;
- poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie;
- odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa;
- wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym;
- zwiększanie włączenia społecznego, ograniczenie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.⁴

Wyżej wymienione priorytety Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich będą dotyczyć inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w sektorze rolnym, żywnościowym i leśnym oraz generalnie na obszarach wiejskich. Obejmują one transfer wiedzy i innowacje, konkurencyjność rolnictwa,

³ Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz rozwój obszarów wiejskich sprzyjający włączeniu społecznemu.⁵

Charakter obszarów wiejskich zdeterminowany przez powierzchnię zróżnicowanie w aspektach geograficznym, demograficznym, przyrodniczym i społeczno-ekonomicznym sprawia że problemy dotyczące obszary wiejskie mogą być rozwiązane za pomocą dużych inwestycji ale istotniejsza jest tu stymulacja za pomocą działań w ramach których mogą być realizowane pojedyncze lub grupy zadań odpowiadające bieżącym potrzebom lokalnych społeczności w różnych dziedzinach życia. Takie podejście uzasadnia również obowiązujący ustrój Państwa oraz ład prawny określający między innymi obowiązki jednostek samorządu terytorialnego będących potencjalnymi beneficjentami części poniższych działań względem mieszkańców. Ważne jest że PROW zakłada wsparcie również dla innych podmiotów poczynając od rolników przez osoby fizyczne w tym prowadzące bądź zamierzające prowadzić działalność gospodarczą, związki jednostek samorządu terytorialnego po stowarzyszenia i organizacje poza rządowe a także innowacyjne partnerstwa. Poniższe zestawienie wskazuje możliwości PROW 2014-2020 dla realizacji celów Gminy Załuski.

Tabela 31. powiązanie działań PROW 2014-2020 z celami strategii

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
1.	LEADER Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)	W ramach tego działania wspiera się Lokalne Grupy Działania w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ kosztów pomocy przygotowawczej; ✓ realizacji operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego; ✓ przygotowanie i realizację działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania; ✓ kosztów bieżących i związanych z aktywizacją w ramach strategii rozwoju lokalnego ✓ nawiązywania współpracy i inicjatyw podejmowanych w ramach partnerstw; ✓ wdrażania strategii lokalnego rozwoju przez ocenę i wybór projektów do wsparcia finansowego nakierowanych na osiągnięcie lokalnych celów i zaspokojenie lokalnych potrzeb, przyczyniająca się do realizacji priorytetów Unii w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, 	I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa,	1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy 1.3 Kreowanie rynku pracy poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy szczególnie dla osób młodych 3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how 3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa 10.1 Zwiększanie dostępu do podstawowych usług świadczonych na rzecz mieszkańców w tym również

⁵ Dokument Roboczy Służb Komisji z dnia 14.03.2012 r. Elementy wspólnych ram strategicznych na lata 2014-2020 dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		wdrażana na zasadzie partnerstwa na właściwym poziomie	<p>kultury itd.</p> <p>XI. Ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie lokalnej tożsamości</p> <p>XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>w formie e-usług</p> <p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>11.1 Wspieranie ochrony zabytków</p> <p>11.2 Kultywowanie miejscowych tradycji lokalnych</p> <p>11.3 Budowanie marki gminy wspieranie inicjatyw integrujących mieszkańców</p> <p>12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p> <p>13.1 Walka z ubóstwem i patologiami</p> <p>13.2 Likwidacja barier ograniczających dostęp do podstawowych usług przez osoby wykluczone</p> <p>13.3 Aktywizacja i wsparcie w poszukiwaniu pracy oraz powrotu na rynek pracy</p>
2.	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw	<p>pomoc rolnikom lub właścicielom lasów w korzystaniu z usług doradczych, wsparcie będzie udzielane na następujące typy operacji:</p> <p>Świadczenia kompleksowej porady (usługi doradczej) dla rolników lub grupy rolników w szczególności w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobowiązań na szczeblu gospodarstwa rolnego wynikających z obowiązkowych wymogów dotyczących zarządzania lub norm dotyczących dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska; - praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska, działań na szczeblu gospodarstwa rolnego przewidzianych w programach rozwoju obszarów wiejskich służących modernizacji gospodarstw rolnych, budowaniu konkurencyjności, integracji sektorowej, innowacji, 	<p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą</p> <p>VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka</p>	<p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii</p> <p>6.2 Planowanie i monitorowanie procesów kształtujących przestrzeń</p> <p>8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		<p>zorientowaniu na rynek oraz promowaniu przedsiębiorczości;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymogów na szczeblu uczestników określonych przez państwa członkowskie do celów wdrożenia art. 11 ust. 3 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady; - wymogów na szczeblu uczestników określonych przez państwa członkowskie do celów wdrożenia art. 55 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, w szczególności zgodności z ogólnymi zasadami zintegrowanej ochrony przed szkodnikami, której mowa w art. 14 dyrektywy 2009/128/WE ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów; - norm higieny pracy lub norm bezpieczeństwa związanych z gospodarstwem rolnym; - szczególnego doradztwa dla rolników rozpoczynających działalność po raz pierwszy. 		
3.	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	<p>Inwestycje zapewniające dostęp do podstawowych usług, w tym infrastruktury technicznej i kulturalnej, dla ludności zamieszkującej obszary wiejskie.</p> <p>Możliwość realizacji operacji z zakresu gospodarki wodno – ściekowej oraz budowy lub modernizacji dróg lokalnych.</p> <p>inwestycje dotyczące odnawiania obiektów zabytkowych, lub charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie oraz związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej</p> <p>wsparcie infrastruktury handlowej.</p>	<p>V. Zwiększenie potencjału rozwojowego poprzez poprawę mobilności wewnętrznej i zewnętrznej oraz podniesienie bezpieczeństwa drogowego</p> <p>VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą</p> <p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa,</p>	<p>5.1 Podniesienie standardu lokalnej sieci drogowej, zwiększanie dostępności zbiorowego transportu publicznego</p> <p>5.2 Podniesienie bezpieczeństwa zmotoryzowanych i pieszych</p> <p>6.2 Planowanie i monitorowanie procesów kształtujących przestrzeń</p> <p>6.4 Rozwijanie infrastruktury służącej ochronie środowiska oraz podniesieniu komfortu życia</p> <p>10.1 Zwiększanie dostępu do podstawowych usług świadczonych na rzecz mieszkańców w tym również w formie e-usług</p> <p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>10.3 Inwestycyjne</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
			<p>kultury itd.</p> <p>XI. Ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie lokalnej tożsamości</p>	<p>wspieranie rozwoju kultury</p> <p>11.1 Wspieranie ochrony zabytków</p> <p>11.2 Kultywowanie miejscowych tradycji lokalnych</p> <p>11.3 Budowanie marki gminy wspieranie inicjatyw integrujących mieszkańców</p>
4.	<i>Transfer wiedzy i działalność informacyjna</i>	<p>Wsparcie na szkolenia ukierunkowane na rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych rolników, właścicieli lasów, w zakresie związanym z prowadzeniem działalności rolniczej i związanej z rolnictwem oraz leśnictwem. Szkolenia dotyczą zagadnień związanych w szczególności z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zarządzaniem, - technologią i organizacją produkcji w gospodarstwie, w tym produkcji ekologicznej, - bezpieczeństwem pracy, - marketingiem, - rachunkowością, - ubezpieczeniami w gospodarstwie, - korzystaniem z instrumentów finansowych, - ochroną środowiska, - wykorzystaniem TIK, - spółdzielczością, - tworzeniem i funkcjonowaniem grup producentów, - skróceniem łańcucha żywnościowego. <p>Inwestycje w projekty demonstracyjne w zakresie produkcji rolnej lub leśnej lub przetwórstwa rolno-spożywczego służące promowaniu innowacji. Inwestycje Działania upowszechniające dobre praktyki lub innowacyjne rozwiązania dotyczące produkcji rolnej lub leśnej lub przetwórstwa rolno-spożywczego</p>	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd.</p> <p>XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p> <p>13.1 Walka z ubóstwem i patologiami</p>
5.	<i>Rozwój gospodarstw i działalności</i>	<p>rozwój działalności rolniczej oraz pozarolniczej. Inwestycje muszą być bezpośrednio związane ze wspieraną działalnością i nie</p>	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
	<i>gospodarczej</i>	<p>mogą dotyczyć poprawy warunków mieszkaniowych. Przez działalność rolniczą rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym również produkcji materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego lub reprodukcyjnego, produkcji warzywniczej, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadownictwa, hodowli i produkcji materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych lub produkcji zwierzęcej typu przemysłowego fermowego, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb.</p> <p>Premia ma być wydatkowana zgodnie z założeniami biznesplanu, w szczególności na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowę lub modernizację budynków lub budowli służących prowadzeniu działalności rolniczej lub przygotowaniu do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie; - zakup w tym również instalację, nowych maszyn, urządzeń, w tym sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem do prowadzenia działalności rolniczej lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie; - zakładanie sadów lub plantacji wieloletnich krzewów owocowych, które efektywnie owocują co najmniej przez 5 lat; - zakup, w tym również instalację, lub budowę elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, oraz przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie; - zakup gruntów rolnych; - zakup zwierząt hodowlanych (gospodarskich) w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt 	<p>podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p>	<p>inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>1.3 Kreowanie rynku pracy poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy szczególnie dla osób młodych</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>3.3 Wsparcie przetwórstwa i organizowania rynków zbytu produktów rolnych</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		gospodarskich, stanowiących stado podstawowe związany z rozpoczęciem produkcji zwierzęcej w gospodarstwie lub postępem genetycznym w zakresie prowadzonej produkcji.		
6.	<i>Tworzenie grup i organizacji producentów</i>	<p>Inwestycje mające na celu dostosowanie procesu produkcyjnego do wymogów rynkowych, wspólnego wprowadzania towarów do obrotu, w tym przygotowanie do sprzedaży, centralizacja sprzedaży, dostarczanie do odbiorców hurtowych oraz ustanowienia wspólnych zasad dotyczących informacji o produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem wielkości produkcji i dostępności. Dodatkowym celem jest także realizacja innych działań, które mogą być przeprowadzane przez grupy i organizacje producentów, takie jak rozwijanie umiejętności biznesowych i marketingowych oraz organizowanie i ułatwianie procesów wprowadzania innowacji. Grupa lub organizacja producentów może ograniczać rolę pośredników w obrocie produktami, przyczyniając się do skrócenia łańcucha dostaw, a dzięki temu zapewnić sobie silniejszą pozycję na rynku. Integracja producentów, zarówno pozioma jak i pionowa, ułatwia wprowadzanie na rynek dużych, jednolitych partii towaru, o zapewnionej, powtarzalnej jakości, oraz nawiązywanie bezpośrednich kontaktów z odbiorcami produktów, co prowadzi do skracania łańcuchów dostaw. Przyczynia się to do większej opłacalności produkcji i zwiększenia dochodów producentów, budowania przez nich stabilniejszej pozycji na rynku, a jednocześnie pozwala na zapewnienie dbałości o jakość wytwarzanych produktów. Budowanie przez producentów silnych podmiotów gospodarczych pozwala im wpływać na</p>	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>3.3 Wsparcie przetwórstwa i organizowania rynków zbytu płodów rolnych</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		funkcjonowanie rynku i jego Konkurencyjność.		
7.	<i>Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów</i>	Zakres obejmuje powiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz innych niż rolne	VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka	6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii 8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń 8.2 Ograniczenie negatywnych skutków działalności rolniczej w obszarach ochrony gleby, wody i powietrza
8.	<i>Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego o w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych</i>	inwestycje mające na celu zapobieganie albo odtworzenie zniszczonego majątku produkcyjnego gospodarstwa uszkodzonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych lub katastrof. Wsparcie nie może stanowić rekompensaty z tytułu straty dochodu wynikającej z klęski żywiołowej lub katastrofy.	VII. Ochrona przed skutkami niekorzystnych zjawisk atmosferycznych	7.1 Zapobieganie i minimalizowanie skutków niebezpiecznych zjawisk wywołanych zmianami klimatycznymi
9.	<i>Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych</i>	wprowadzenie niezbędnych zmian w gospodarstwie oraz poddaniu go niezbędnym kontrolom, zgodnie z określonymi standardami systemu. Wsparcie ma charakter motywacyjny i ma na celu ułatwienie prowadzenia produkcji w nowych warunkach, wymaganych przez określony system jakości. Wsparcie ma na celu także umożliwienie pokrycia dodatkowych kosztów produkcji do momentu, kiedy będą one odzwierciedlone w wyższych cenach produktów na rynku. Wsparcie w zakresie nakładów na promocję i informację o tych produktach, pozwalające na dotarcie do ich odbiorców.	III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę IV. Budowa konkurencyjnego wyspecjalizowanego sektora rolno-spożywczego opartego o wysoką, jakość i bezpieczeństwo produktów rolnych	3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how 4.1 Wzrost, jakości produktów rolnych i bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój rolnictwa ekologicznego 4.2 Wsparcie i rozwijanie specjalizacji w obszarze produkcji rolnej

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
10.	Regionalna Sieć Obszarów Wiejskich	Pomoc jest udzielana na realizację projektów związanych z utworzeniem, zapewnieniem funkcjonowania oraz realizacji działań Regionalnej Sieci Obszarów Wiejskich. W ramach pomocy możliwe jest również finansowanie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących następnego okresu programowania oraz ocen ex-post, audytów i przygotowywania końcowych sprawozdań dotyczących poprzedniego okresu programowania.	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej i inwestycyjnej</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd.</p> <p>XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej</p> <p>XIII. Włączenie społeczne we wszystkich obszarach funkcjonalnych lokalnej społeczności</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p> <p>10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p> <p>13.1 Walka z ubóstwem i patologiami</p> <p>13.2 Likwidacja barier ograniczających dostęp do podstawowych usług przez osoby wykluczone</p>
11.	Współpraca	Wsparcie dotyczy form współpracy, prowadzącej do uzyskania nowych produktów, procesów, typów organizacji, w tym również nowych zakresów, tematów współpracy dla już istniejących grup podmiotów współpracujących przy realizacji nowych, wspólnych przedsięwzięć. Oczekiwany efekt współpracy podmiotów powinny być nowe, innowacyjne rozwiązania praktycznych problemów zidentyfikowanych przez zainteresowane strony. Zakres wsparcia dotyczy transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich, który powinien być stosowany horyzontalnie w odniesieniu do wszystkich priorytetów unijnych	<p>I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzanie aktywności przedsiębiorczej i inwestycyjnej</p> <p>III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę</p> <p>VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie</p>	<p>1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu i zachęt dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy</p> <p>3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how</p> <p>3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa</p>

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		związanych z rozwojem obszarów wiejskich. Działanie „Współpraca” jest narzędziem umożliwiającym funkcjonowanie Europejskiego Partnerstwa Innowacyjnego na rzecz zrównoważonego i wydajnego rolnictwa.	przestrzenią oraz infrastrukturą VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka X. Rozwój społeczeństwa świadomego, aktywnego, żyjącego w komfortowych warunkach z dostępem do usług najlepszej jakości w zakresie, zdrowia, edukacji, bezpieczeństwa, kultury itd. XII. Wysoka jakość oświaty i szeroki dostęp do usług edukacji przedszkolnej	6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii 6.2 Planowanie i monitorowanie procesów kształtujących przestrzeń 8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń 10.2 Aktywizacja mieszkańców w sferze społecznej i zawodowej 12.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego
12.	<i>Rolnictwo ekologiczne</i>	wsparcie dobrowolnych zobowiązań rolników, którzy podejmują się utrzymać lub przejść na praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, z późn. zm.). Wszystkie uprawy deklarowane do wsparcia finansowego w ramach działania Rolnictwo ekologiczne podlegają kontroli upoważnionych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jednostek certyfikujących zgodnie z zasadami ustalonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007. Rolnictwo ekologiczne oznacza sposób gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej w obrębie gospodarstwa rolnego, oparty na środkach pochodzenia biologicznego i mineralnego nieprzetworzonych technologicznie.	III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę IV. Budowa konkurencyjnego wyspecjalizowanego sektora rolno-spożywczego opartego o wysoką, jakość i bezpieczeństwo produktów rolnych	3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how 4.1 Wzrost, jakości produktów rolnych i bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój rolnictwa ekologicznego 4.2 Wsparcie i rozwijanie specjalizacji w obszarze produkcji rolnej

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
		Podstawową zasadą jest zaniechanie stosowania w procesie produkcji żywności środków chemii rolnej, weterynaryjnej i spożywczej. Zasada ta dotyczy wszystkich rodzajów i etapów produkcji - zarówno uprawy roślin, chowu i hodowli zwierząt, jak i przetwórstwa.		
13.	<i>Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne</i>	Wsparcie w formie płatności zobowiązaniowej na zrównoważone gospodarowanie nawozami, działania zapobiegające erozji gleb i przyczyniające się do ochrony gleb i wód, zachowanie i ochronę cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, ochronę zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich, a także ochronę różnorodności krajobrazu.	IV Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka	6.3 Ochrona bioróżnorodności 8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń 8.2 Ograniczenie negatywnych skutków działalności rolniczej w obszarach ochrony gleby, wody i powietrza
14.	<i>Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami</i>	wsparcie finansowe dla rolników, którzy prowadzą działalność rolniczą na obszarach górskich i innych obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (obszary ONW). Realizacja tego działania ma ułatwić rolnikom kontynuowanie rolniczego użytkowania ziemi, a także umożliwić zachowanie walorów krajobrazowych obszarów wiejskich oraz utrzymanie i promowanie zrównoważonych systemów działalności rolniczej na tych terenach. W efekcie wsparcie to będzie wpływało na utrzymanie żywotności obszarów wiejskich i na zachowanie różnorodności biologicznej. Wsparcie w ramach tego działania udzielane jest w celu zrekompensowania rolnikom wszystkich, lub części dodatkowych kosztów oraz utraconych dochodów związanych z ograniczeniami dla produkcji rolnej na danym obszarze ONW.	Nie zidentyfikowano potrzeb w tym zakresie na terenie Gminy Załuski	Nie zidentyfikowano potrzeb w tym zakresie na terenie Gminy Załuski
15.	<i>Inwestycje w</i>	Wsparcie w zakresie pierwotnej produkcji rolnej,	I. Wzrost lokalnej gospodarki opartej na	1.1 Tworzenie warunków dla rozwoju drobnego przemysłu

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Lp.	Działanie	Zakres	Cel rozwojowy	Cel szczegółowy
	<i>środki trwałe</i>	przygotowania do sprzedaży, przetwórstwa, w wyniku którego powstaje produkt rolny oraz wprowadzania do obrotu (sprzedaż hurtowa) produktów rolnych, tj. produktów wymienionych w Załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Wsparcie w ramach tego działania obejmuje również inwestycje materialne lub niematerialne, które dotyczą infrastruktury związanej z rozwojem, modernizacją lub dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów.	konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej poprzez pobudzenie aktywności przedsiębiorczej, inwestycyjnej i rozwój rynku pracy III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę IV. Budowa konkurencyjnego wyspecjalizowanego sektora rolno-spożywczego opartego o wysoką, jakość i bezpieczeństwo produktów rolnych VI. Wzrost komfortu życia poprzez ochronę i poprawę stanu środowiska, zrównoważone korzystanie z jego zasobów, poprawę dostępności infrastruktury oraz świadome zarządzanie przestrzenią oraz infrastrukturą VIII. Ochrona ekosystemów przed niekorzystną działalnością rolniczą i bytową człowieka	i zachęt dla potencjalnych inwestorów. 1.2 Wsparcie przedsiębiorców w obszarze formalno-prawnym i w zakresie tworzenia miejsc pracy 3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how 3.2 Rozwijanie współpracy w obszarze rolnictwa i przetwórstwa 4.1 Wzrost, jakości produktów rolnych i bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój rolnictwa ekologicznego 6.1 Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii 6.2 Planowanie i monitorowanie procesów kształtujących przestrzeń 8.1 Ograniczenie wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń
16.	<i>Renty strukturalne</i>	Płatności zobowiązaniowe związaną z odchodzeniem i przekazywaniem gospodarstw rolnych młodym gospodarzom	III. Rozwój nowoczesnego rolnictwa opartego o ergonomię zarządzania zasobami oraz wiedzę	3.1 Podnoszenie efektywności sektora rolnego przez jego modernizację w zakresie struktury gospodarstw, specjalizacji i wykorzystania know how

opracowanie własne

Jednym z dokumentów do których nawiązuje niniejsza strategia jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Określa ona cel strategiczny, którym jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Do osiągnięcia tych założeń mają przyczynić się cele szczegółowe:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,

2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Na podstawie postawionego celu 2 Samorząd Województwa Mazowieckiego wprowadził do RPO WM 2014-2020 Zintegrowane Podejście Rozwoju do Regionalnego.

Dla Gminy Załuski istotny tutaj jest Regionalny Instrument Terytorialny. RIT to mechanizm stworzony przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, mający na celu realizację inwestycji kluczowych dla zdynamizowania rozwoju społeczno-gospodarczego Mazowsza na Obszarów Szczególnej Interwencji zidentyfikowanych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. jako problemowe.⁶ Wg SRWM Gmina Załuski objęta jest Obszarem Szczególnej Interwencji płocko-ciechanowskiego subregionu województwa.

Wyznaczonymi dla tego obszaru kierunkami są:

- Rozwój specjalizacji przemysłowych obszaru
- Poprawa dostępności obszaru
- Wykorzystanie potencjału energetyki odnawialnej

Działania wyznaczone dla SRGZ wpisują się w te kierunki dlatego też ważne jest aby Gmina prowadziła działania w celu przystąpienia do partnerstwa, którego liderem będzie miasto subregionalne, a następnie opracowania jednego *Planu działań RIT* dla danego obszaru. Jest to niezbędne dla korzystania z tego mechanizmu.

Ważnym dla gminy Załuski w kontekście budowania partnerstwa i spójności terytorialnej jest uczestnictwo w Rozwoju Lokalnym Kierowanym przez Społeczność. Jest to możliwe między innymi poprzez udział w podejściu Leader oraz czynne działania w ramach Lokalnej Grupy Działania. Jak pokazała perspektywa budżetowa 2007-2013 obecność w LGD dała wymierne korzyści w postaci wielu projektów inwestycyjnych ale również miękkich wspierających aktywność społeczną oraz lokalną tożsamość. Im większe zaangażowanie w partnerstwie tym więcej korzyści dla miejscowej ludności i gospodarki.

Wyżej opisane programy choć o dużym stopniu istotności, nie stanowią jedynej możliwości finansowania zadań mogących przyczynić się do realizacji celów strategii. Należy zwrócić uwagę że dotychczas duże wsparcie rozwojowe świadczył również Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Już teraz NFOŚiGW postawił do dyspozycji dla zainteresowanych współpracą w ramach programu Prosument samorządów pierwsze 100 milionów złotych. Mechanizmy te będą się rozwijały co w istotny sposób może oddziaływać na konstrukcję finansową planowanych zadań inwestycyjnych.

Mniej popularnymi lecz dzięki temu łatwiejszymi ze względu na mniejszą konkurencję w pozyskiwaniu środków są mechanizmy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy. Ich istnienie w Polsce jest Konsekwencją przystąpienia do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i umożliwienia krajom ich udzielających nie będących członkami UE dostępności do jej rynku wewnętrznego. Zakres dotychczasowego wsparcia w ramach w/w mechanizmów jest imponujący i tworzył poniższe programy:

- Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów
- Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych

⁶ Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

- Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii
- Fundusz dla Organizacji Pozarządowych
- Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego
- Poprawa i lepsze dostosowanie ochrony zdrowia do trendów demograficzno-epidemiologicznych
- Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego
- Promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej w ramach europejskiego dziedzictwa kulturowego
- Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy
- Norwesko-Polska Współpraca Badawcza
- Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć
- Współpraca w obszarze Schengen oraz walka z przestępczością transgraniczną i zorganizowaną, w tym przeciwdziałanie handlowi ludźmi oraz migracjom grup przestępczych
- Budowanie potencjału instytucjonalnego i współpraca w obszarze wymiaru sprawiedliwości / Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości
- Wsparcie służby więziennej, w tym sankcji pozawięziennych
- Fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego
- Innowacje w zakresie zielonych technologii

Dlatego też warto jest przyglądać się rozwojowi i ewolucji przedmiotowych źródeł wsparcia w nowych edycjach i w miarę możliwości wykorzystywanie ich w różnych obszarach funkcyjnych.

Szczególną rolę w ramach budowania potencjału absorpcyjnego środków UE dla lokalnych samorządów pełni Bank Gospodarstwa Krajowego. Tworząc mechanizmy wyprzedzającego finansowania operacji dotowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich przyczynił się do zapewnienia wielu gminom możliwości płynnego wykonania inwestycji. Coraz większe uznanie znajdują też fundusze rewalwingowe które mogą przeważać w przyszłości szczególnie ze względu na zmniejszające się wsparcie dla Polski z unijnego budżetu.

Popularnym szczególnie wśród większych samorządów jako źródło finansowania ważnych z punktu widzenia mieszkańców zadań są budżety partycypacyjne. Możliwość oddania w ręce lokalnej społeczności części środków do dyspozycji może podnieść efektywność inwestycyjnej części budżetu oraz budować wartość dodaną w postaci zwiększonej aktywności wspólnoty. W podobny sposób może działać Fundusz Sołecki który wydaje się bardziej przystawać do potrzeb i realiów gmin wiejskich. Dodatkowo można w ramach jego funkcjonowania liczyć na wsparcie budżetu Państwa.

W obecnych realiach poza wymienionymi wyżej istnieje wiele innych możliwości finansowania strategicznych inwestycji i zadań służących rozwojowi. Niemniej jednak bez skutecznego zapewnienia środków w budżecie gminy nawet trudno jest mówić o korzystaniu ze źródeł zewnętrznych. Dodatkowo zrównoważony rozwój możliwy będzie jedynie przy stabilnym i stałym strumieniu finansów płynących z własnego budżetu. Istotne jest więc pobudzanie tych obszarów które zapewnią stały wzrost dochodów. Mowa tu oczywiście o pobudzaniu gospodarki przynoszącej budżetowi wymiernych korzyści w postaci podatków.

Jednym z efektów realizacji niniejszej strategii ma być budowanie atrakcyjności osadniczej. Należy jednak zadbać o to by sprowadzające osoby meldowały się w Gminie

Załuski partycypując w dochodach gminnego budżetu. Warto więc podejmować działania zachęcające do formalizowania stałego pobytu.

10. Podsumowanie

W okresie 2007-2015 w miarę możliwości realizowano inwestycje i projekty miękkie przyczyniające się do realizacji celów założonych w dotychczasowej Strategii Rozwoju Gminy Załuski. W związku ze zmienną sytuacją kształtowaną zarówno przez wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki elastycznie podchodzono do zakresu zaplanowanych zadań dzięki temu optymalizowano nakłady, aby w sposób najbardziej efektywny wykorzystać zasoby. Niniejsza strategia przyjmuje powyższe za właściwe postępowanie dla realizacji celów określonych na lata 2016-2020. Podejmowane jednak zadania i czynności powinny być dodatkowo wspierane przez aktywność wszystkich interesariuszy dlatego też trzeba intensywnie i nieustannie myśleć o aktywizacji społeczności w różnych obszarach funkcjonalnych.

Dla zapewnienia skuteczności i efektywności realizacji kierunków działań tu opisanych należało skupić się na dokumentach programowych i rozwojowych szczebla Unijnego, Krajowego i Regionalnego wytworzonych zarówno przez organy rządowe jak i samorządowe. Dlatego też szczególną uwagę zwrócono na:

- Strategię „Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu
- Strategię Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020, opracowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020
- Umowę partnerską
- Strategię Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Dodatkowo na wdrażanie strategii istotnie oddziałują wszelkie dokumenty planistyczne będące tematycznymi strategiami, planami, prognozami, ocenami i programami obowiązującymi w Gminie Załuski.

Spójność z wymienionymi dokumentami jest kluczowa dla możliwości poszukiwania wsparcia w rozwiązywaniu wspólnych problemów ale również dla zachowania porządku we wdrażaniu strategii i zachowania konsekwencji w postępowaniu przy realizacji zaplanowanych działań. Strategia Rozwoju Gminy Załuski na lata 2014-2020 jest dokumentem który odnajduje wspólne obszary działania w celu rozwiązywania własnych problemów przyczyniając się do poprawie makro regionalnych wskaźników. Będzie to możliwe przy zachowaniu miejscowego ładu, zgodności i indywidualności kulturowej.

Realizacja inwestycji przybliżająca do wypełnienia celu niniejszego dokumentu powinna opierać się w sposób przemyślany zgodny z określonym harmonogramem i porządkiem. W tym celu powinien powstać dokument będący planem inwestycyjnym którego zatwierdzenie będzie kompetencją rady gminy. Taki sposób przyjęcia planu pozwoli na jego aktualizację w ramach zmieniających się potrzeb lub pojawiających się możliwości wsparcia istotnych z punktu widzenia mieszkańców inwestycji zgodnych z celami i kierunkami rozwoju określonymi w niniejszej strategii.

11.1 Konsultacje

Ważnym elementem w procesie przygotowywania strategii rozwoju gminy są konsultacje społeczne. Zgodnie z założeniami wskazanymi w niniejszym dokumencie jednym z celów strategii jest między innymi włączenie obywateli do pełniejszego uczestnictwa w planowaniu, zatwierdzaniu i realizowaniu procesów gospodarczych, ekonomicznych, społecznych itd. Włączenie społeczne, jego aktywizacja ma na celu zwiększenie partycypacji w decyzjach podejmowanych przez administrację ale ma być głównie wskazaniem i jasnym określeniem potrzeb obywateli. Wychodząc naprzeciw słusznej praktyce niniejszy dokument został poddany pod ocenę lokalnej społeczności.

Konsultacje zostały przeprowadzone w dwóch formach. Pierwszą z nich była ankieta skierowana do mieszkańców gminy dostępna w Urzędzie i na stronie internetowej Urzędu Gminy Załuski. Mieszkańcy mieli możliwość wyrazić w niej swoje zastrzeżenia co do samego dokumentu jak i wskazać potrzeby i niezbędne do podjęcia ich zdaniem działania w celu poprawy jakości życia. W ramach tej formuły zgłoszono 6 uwag za pośrednictwem 14 wypełnionych ankiet.

Drugą formą był cykl bezpośrednich spotkań z mieszkańcami na których zaprezentowany został dokument i również słuchano uwag dotyczących potrzeb, kierunków rozwoju oraz sposobu osiągania celów wyznaczonych strategią. Obie formy spotkań się z odezwą lokalnej społeczności co za skutkowało wniesieniem propozycji zmian do strategii. Wykaz zgłoszonych propozycji oraz sposobu ich rozpatrzenia prezentuje poniższe zestawienie. Istotne jest również to że proces konsultacji nie oparł się jedynie na zaplanowanych formach. Możliwe było wniesienie indywidualnych wniosków. Z zadowoleniem można więc przyjąć fakt że mieszkańcy wykazali zainteresowanie dokumentem podobnie uczynili to również Radni Rady Gminy przekazując swoje uwagi. Jest to z pewnością chęć czynnego konstruktywnego uczestnictwa w realizacji założeń strategii.

Tabela 32. Analiza uwag i wniosków

Obecny zapis	Proponowane brzmienie zapisu	Uzasadnienie
Rozdział 4.3.1 "(...)W związku z tym Gmina planuje do 2020r. przeznaczyć na cele przebudowy 20km dróg około 5 mln zł."	Po tym zapisie proponuje się dodać: "Pierwszeństwo w przebudowie mają mieć drogi prowadzące do terenów inwestycyjnych ujętych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego".	Tereny inwestycyjne mieszkalne, usługowe i produkcyjne powinny posiadać pierwszeństwo dla budowy i przebudowy dróg jako obszary, które stanowią potencjalnie największe źródło zysku (podatków i rent planistycznych) dla budżetu gminy.
Rozdział 4.3.1 Tabela 7. Drogi	Dopisanie do wykazu dróg gminnych, drogi znajdującej się na działce ewidencyjnej nr 16, obręb Załuski, jednostka ewidencyjna Załuski, jako drogi zwirowo/gruntowej i wymagającej przebudowy (utwardzenia asfaltem) oraz drogi znajdującej się na działce ewidencyjnej nr 7, obręb Załuski, jednostka ewidencyjna Załuski, jako	Droga prowadzi do terenów inwestycyjnych ujętych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (tereny mieszkalne), powstaje nowa zabudowa mieszkaniowa, w okresie jesienno-zimowym oraz wiosennym jest nieprzejezdna, istnieje niebezpieczeństwo, że pojazdy służb ratowniczych nie dotrą na czas. Tereny te zlokalizowane są w obszarze atrakcyjnym dla

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

	drogi żwirowo/gruntowej i wymagającej przebudowy (utwardzenia tłuczniem).	inwestorów spoza gminy, są magnesem na nowych mieszkańców.
Priorytety, cel, działania	Dopisanie w priorytecie "Transport", w Działaniach: "Pierwszeństwo w przebudowie mają mieć drogi prowadzące do terenów inwestycyjnych ujętych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego".	Tereny inwestycyjne mieszkalne, usługowe i produkcyjne powinny posiadać pierwszeństwo dla budowy i przebudowy dróg jako obszary, które stanowią potencjalnie największe źródło zysku (podatków i rent planistycznych) dla budżetu gminy.
Rozdział 4.3.2 "(...) rozbudowa pompowni w Nowych Olszynach (...)".	Uwzględnienie miejscowości Załuski. "(...) rozbudowa pompowni i stacji uzdatniania wody w Nowych Olszynach i Załuskach (...)".	Budowa stacji uzdatniania wody w Załuskach zakończy problem z brakiem wody w wodociągach w okresie letnim.
Rozdział 4.3.1	Stworzenie wykazu przyszłych inwestycji drogowych w okresie 2015-2020.	Działania gminy i planowanie inwestycji drogowych będzie transparentne.
Rozdział 4.3.1 oraz w Priorytety, cel, działania w Priorytecie Transport	Dopisanie zapisu: "Inwestycjom drogowym powinna towarzyszyć odpowiednia infrastruktura towarzysząca zwłaszcza w terenie zabudowanym w postaci oświetlenia ulicznego, chodników w miejscach o intensywnym ruchu samochodowym, odpowiedniego oznakowania".	Działania te poprawią bezpieczeństwo na drogach gminnych

11. Wykaz tabel i rysunków

Tabela 1 Wykaz miejscowości	6
Tabela 2. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w latach wg płci	9
Tabela 3. udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie	10
Tabela 4. udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg gmin powiatu	10
Tabela 5. frekwencja - wybory samorządowe 2010/2014	10
Tabela 6. struktura użytkowania gruntów rolnych	11
Tabela 7. drogi	15
Tabela 8. sieć wodociągowa	18
Tabela 9. studnie głębinowe	19
Tabela 10. oczyszczalnie	20
Tabela 11. placówki, uczniowie	25
Tabela 12. współczynnik skolaryzacji wg gmin powiatu płońskiego	26
Tabela 13. wydatki szkół	27
Tabela 14. udzielona pomoc w latach	30
Tabela 15. liczba osób objęta pomocą	31
Tabela 16. formy udzielanych świadczeń	31
Tabela 17. świadczenia rodzinne	32
Tabela 18. realizacja budżetu 2009 r	35
Tabela 19. realizacja budżetu 2010 r.	35
Tabela 20. realizacja budżetu 2011 r.	36
Tabela 21. realizacja budżetu 2012 r.	37
Tabela 22. realizacja budżetu 2013 r.	37
Tabela 23 realizacja budżetu 2014 r.	38
Tabela 24. udział grup wiekowych w populacji	44
Tabela 25. saldo migracji wg płci 2014 r.	45

Strategia Rozwoju Gminy Załuski 2016-2020

Tabela 26. migracja zarobkowa	45
Tabela 27. podmioty gospodarki narodowej w gminach powiatu	46
Tabela 28. wykaz sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności	47
Tabela 29. Analiza SWOT	49
Tabela 30. możliwy wpływ RPO WM 2014-2020 na cele SRG	68
Tabela 31. powiązanie działań PROW 2014-2020 z celami strategii	90
Tabela 32. Analiza uwag i wniosków	104
Rysunek 1. woj. mazowieckie, pow. płoński.....	7
Rysunek 2. pow. płoński, gm. Załuski	8
Rysunek 3. liczba ludności w latach.....	9
Rysunek 4. udział wg użytkowania gruntów.....	12
Rysunek 5. typy gleby	13
Rysunek 6. zawartość próchnicy.....	14
Rysunek 7. kompleksy przydatności rolniczej.....	14
Rysunek 8. udział dróg wg. nawierzchni.....	16
Rysunek 9. sieć dróg	17
Rysunek 10. liczba uczniów wg poziomu edukacji w latach	27
Rysunek 11. struktura wydatków w latach.....	34
Rysunek 12. główne źródła dochodów w latach	40
Rysunek 13. relacja dochodów do wydatków w latach.....	41
Rysunek 14. dochody Gminy w latach.....	41
Rysunek 15. udział wydatków administracyjnych w wydatkach ogółem.....	42
Rysunek 16. populacja gminy w latach.....	43
Rysunek 17. populacja wg wieku w latach	44
Rysunek 18. udział poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej	47